

Karlskrona kommuns riktlinjer för folkölsförsäljning

Riktlinjerna är antagna av socialnämnden 2009-02-22
Riktlinjerna är antagna av kommunfullmäktige 2009-04-23

Innehåll

Innehållsförteckning	sid. 2
Inledning	sid. 3
Alkohollagen 5 kap. 6 §	sid. 3
Alkohollagen 6 kap. 1 a §	sid. 3
Åldersgräns	sid. 3
Anmälningsskyldighet	sid. 3
Egentillsyn	sid. 4
Sanktioner	sid. 4
Tillsyn av folkölsförsäljning	sid. 4
Riktlinjer för Karlskrona kommun avseende folkölsförsäljning	sid. 4

Inledning

Den 1 juni 2001 beslutade riksdagen att göra förändringar i alkohollagen med ikraftträdande 1 juli 2001 (prop. 2000/01:97). Förändringarna gällde bestämmelser om detaljhandel/servering av öl, vars alkoholhalt överstiger 2,25 men inte 3,5 volymprocent (härefter benämnt folköl). Ändringen i alkohollagen innebär att kommunerna fick en möjlighet att ta ut en tillsynsavgift av dem som bedriver detaljhandel/servering av folköl.

Kommunerna är tillsammans med polismyndigheten ansvariga för tillsynen. Tillsynen ska ligga på en hög nivå.

Folköl får inte säljas om det inte föreligger rätt enligt Alkohollagen. Med försäljning menas varje form av tillhandahållande av dryck mot ersättning. Försäljning till konsument benämns detaljhandel eller, om den sker för förtäring på stället, servering. Annan försäljning benämns partihandel.

Alkohollagen 5 kap 6 §

”Detaljhandel med öl (folköl), är med de inskränkningar som föreskrivs i denna lag, tillåten om verksamheten bedrivs i en lokal som är godkänd som livsmedelslokal enligt bestämmelser som meddelas med stöd av 22 § tredje stycket livsmedelslagen (1971:511), samt att försäljning med matvaror bedrivs i lokalen. Utan hinder av vad som nu sagts får detaljhandel med öl bedrivas av detaljhandelsbolag, samt av tillverkare av öl. Den som bedriver detaljhandel med öl ska anmäla verksamheten hos den kommun där försäljningen sker. Anmälan ska göras senast när verksamheten påbörjas. Den som bedriver detaljhandel med öl ska utöva särskild tillsyn (egentillsyn) över försäljningen. För tillsynen ska det finnas ett för verksamheten lämpligt program.”

Alkohollagen 6 kap 1 a §

”Servering av öl (folköl), är med de inskränkningar som föreskrivs i denna lag, tillåten om verksamheten bedrivs i en lokal som är godkänd som livsmedelslokal enligt bestämmelser som meddelats med stöd av 22 § tredje stycket livsmedelslagen (1971:511) och där mat samtidigt serveras.”

Åldersgräns

Folköl får inte säljas eller serveras till någon som är under 18 år eller till någon som man misstänker ska lämna över ölen till annan person som inte fyllt 18 år.

Folköl får inte heller säljas eller serveras till person som är berusad av alkohol eller påverkad av annat berusningsmedel. Den som säljer eller serverar folköl ska även erbjuda andra drycker som t.ex. lättöl, läsk eller vatten.

Anmälningsskyldighet

Särskilt tillstånd för den som bedriver detaljhandel eller servering av folköl krävs ej. Däremot ska en anmälan om verksamheten göras till den kommun där försäljningen sker. Ansökan görs på särskild utformad ansökningsblankett, vilken kan hämtas hos eller rekvideras från alkoholhandläggaren. Blanketten finns även tillgänglig på kommunens hemsida, www.karlskrona.se/folkolsforsaljning

Anmälningsskyldigheten är nödvändig för att kommunen ska få kännedom om vilka som säljer folköl och också kunna bedriva en effektiv tillsyn.

Egentillsyn

Den som bedriver försäljning och servering av folköl ska utöva särskild tillsyn över försäljningen. För denna tillsyn ska det finnas ett för verksamheten lämpligt program. I alkohollagen har införts ett nytt begrepp – egentillsynsprogram. Programmet kan exempelvis innehålla hur personalen ska få information om alkohollagens bestämmelser samt vilka rutiner som ska tillämpas vid försäljning av folköl. Ansvaret och formerna för ålderskontrollen bör särskilt behandlas.

Det innebär att den ansvarige för butiken/serveringsstället ska arbeta fram ett program där det framgår hur denne och eventuell personal arbetar för att reglerna i alkohollagen följs.

Sanktioner

Kommunen kan förbjuda detaljhandel med eller servering av folköl eller meddela varning om bestämmelserna i alkohollagen inte följs. Förbud kan meddelas för antingen sex eller tolv månader beroende på om förseelsen upprepas eller anses som allvarlig försummelse.

Avgift

Kommunen får ta ut en årlig tillsynsavgift av den som bedriver detaljhandel eller servering av folköl.

Tillsyn av folkölsförsäljning

Regeringen har i propositionen 2000/01:97 anfört följande riktlinjer för hur kommunens tillsyn över detaljhandeln av folköl utformas:

- Kartlägga antalet försäljningsställen i kommunen.
- Kontrollera att försäljningsställena uppfyller grundförutsättningarna för att få sälja folköl.
- Informera om vikten av att åldersbestämmelserna följs och att köp ska nekas om det finns misstanke om langning.
- Ta fram och sprida informationsmaterial med exempel på bra egentillsynsprogram, gärna i samarbete med livsmedelsbranschen och bryggerinäringen.
- Samarbete med andra myndigheter, främst polisen, livsmedelsbranschen samt fackliga organisationer.
- Kontinuerlig uppföljning och utvärdering av tillsynen.

Även om huvudinriktningen av tillsynen bör läggas på rådgivning och information bör kommunen inte sakna beredskap för administrativa ingripande med stöd av alkohollagen. Den vanligaste anledningen till ingripande gentemot butiker som säljer folköl har varit försäljning till underåriga.

Riktlinjer för Karlskrona kommun avseende folkölsförsäljning

- Servering av eller detaljhandel med folköl får endast ske om lokalen där verksamheten bedrivs är godkänd som livsmedelslokal enligt bestämmelserna i 22 § tredje stycket livsmedelslagen.
- Servering av folköl förutsätter att servering av mat bedrivs i lokalen. Menyn måste bestå av ett antal rätter och det ska vara lagad mat. Det måste vara fråga om en faktisk servering av mat på serveringsstället.
- Detaljhandel med folköl förutsätter att försäljning av ett brett sortiment av matvaror bedrivs i lokalen.
- När anmälan inkommit till kommunen görs en bedömning om serveringen/detaljhandeln har tillräckligt matutbud.

- Kommunen ska årligen ta ut en tillsynsavgift av den som bedriver detaljhandel eller servering av folköl. Avgiften fastställs av kommunfullmäktige.
- Uppfylls ej dessa villkor kan den serveringsansvarige/detaljhandelsansvarige anmälas till polismyndigheten för olovlig försäljning av alkoholdrycker enligt 10 kap 2 § alkohollagen.
- Sker försäljning eller servering av folköl i strid med alkohollagens bestämmelser eller föranleder försäljningen/serveringen alkoholpolitiska olägenheter ska socialnämnden vidtaga åtgärder så att rättelse sker. Yttersta åtgärd är att förbjuda folkölsförsäljning i sex månader. Om regelbrottet upprepas eller anses allvarligt kan kommunen förbjuda försäljning i tolv månader.
- Den som säljer eller serverar folköl ska utöva egen tillsyn över folkölsförsäljningen. Det innebär att den ansvarige för butiken ska arbeta fram ett program där det framgår hur denne och eventuell personal arbetar för att reglerna i alkohollagen ska följas. Om programmet ska fungera som ett bra stöd till butiken, ska det beskriva hur ägaren och personalen agerar vid försäljning av folköl, inte bara ange att de gör det. Programmet ska vara skriftligt.

För vidare information och rådgivning kontakta Karlskrona kommuns socialförvaltning,
Besöksadress; Kommunhuset, Östra Hamngatan 7 Karlskrona
Postadress; 371 83 Karlskrona
Alkoholhandläggare Anders Nordberg,
Telefon; 0455-30 42 64
E-post; socialforvaltningen@karlskrona.se